

konczek józsef

MB
98.810

galambok

galambok

a történelemben

Elmúltam negyvenéves. Számot adva legmeghatározóbb élményeimről helységneveket mondok, Magyarnándorét, a Nógrád megyei faluét, ahol születtem, Szokolyáét, ahol erdőt-mezőt, embereket látó első éveimet, Tiszaló-két, Tiszapolgárét, Tapolcáét, ahol kezdő iskolaéveimet éltem. Tapolcán érettségiztem a Batsányi János Gimnáziumban, majd Budapesten az ELTÉ-n középiskolai tanári diplomát kaptam, később újságíró voltam Szombathe-lyen, aztán Budapesten.

Leginkább verset írok, kevesebb pró-zát. Fordítok oroszról. Az ELTE Tisz-ta szívvel antológiája, az Alföld, a Nap-jaink, az Életünk, az Új Írás, az Élet és Irodalom, a Palócföld, a megyei lapok versközlései 1960 óta követhetők nyo-mon. 1968-ban az Elérhetetlen föld, aztán az Örökösök Veszprém megyei, az Évek, sugarak és a Sor című Vas megyei antológiák, majd a Tengerlátó, 1982-ben az Elérhetetlen föld II. anto-lógia közzölt verseimből.

Ez az összeállítás a kezdeteket és a sze-mélyes világhoz tartozó verseket mu-tatja 1964 óta, sok éves kihagyásokkal, a megírás évszámai nélkül.

Gondolatsor a hatvanas-hetvenes évek-ből.

KONCZEK JÓZSEF:
GALAMBOK, GALAMBOK
A TÖRTÉNELEMBEN

Lektorálta: Angyal János
Csűrös Miklós

ISBN

963 161 855 3

Kiadja: az ELTE Közművelődési Titkársága
Készült 1000 példányban az ELTE sokszorosító üzemében

Felelős kiadó: Vasy Géza
Felelős vezető: Arató Tamás
ELTE 84068

MB 98.870

1984

TARTALOMJEGYZÉK

1		
Reggel	7
A tündér	8
Dicsérő	9
Nézlek, te vagy hát a béke?	10
Június	11
Mutatványosok	12
Zivatar nyaklánc	13
Az udvar	14
Napló	15
Reszkető arca türelmes tűzben	18
2		
Példázat a fákról	23
Fák meg őzek	24
Ott, a kőverte tisztásokon	26
A gulya	30
Otthon	31
Pannon beszéd	32
3		
Sírató	35
A vendég	36
Kapu előtt, alatt	37
Kiről a szűzek	38
Fűhöz, fához csapódsz	39
Galambhangú turbinák	40
Öt vers		
Fénykép	45
Létezéseink	46
Almafák	47
Magány	48
Életem, életed	49
Egy látogatás első percei	50
Kemény fényben	51

4	
Olajbokor	55
Ritmus	56
A munkaszoba	57
Egy furcsa albérlet	59
Búsongó	60
Petőfi daguerrotípiája	61
Imádság	62

5	
Különös nyári nap	65
Gondolatlan	66
Csillagos	67
Bárány	68
Víz	69
Október	70
Föld voltam még	72
Eredendő áldás	73
Bölcsélet	74
Múzeum	75
A ház	76

1874. évi.

Magyarországi felfedezések

az 1874. évi.

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

Magyarországi

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

REGGEL

Harmatban fürösztik
arcukat a rózsák.

Meghajolnak
napkelet felé.

Szemaforok
integetnek,

izzó
ujakkal.

Előballag
a pásztor.

Vaskampósbotját
akasztja

a mozdonyók
orrlyukába.

Nyájas lóhere
izgul, topog.

Jófajta
májusi

eső
esik.

A TÜNDÉR

Egymáshoz hajolt
felhős arcom és a melle két kupolája.
Hangtalan.

S nem tudtam, honnan való,
csak azt tudtam, hogy bennem lüktet
mindkettőnk hatalma.

Mintha sziget volnék,
úgy emelt a fáradtságaim fölé.

Vízből bukkannék föl.

És – magamra néztem.

Én – az a sziget,
kinek óriási háza van.

És a villám cikcakkos faágak,
és mellén a korbácsoló vérerek,
s arcomon az esős nyár jele
olyan ismeretlen volt egy percre,
mint az öröm forró hullámérlökései.

Ujjaim bögyében nyögve kelt a nap,
mert ő
orgonasíp-hideg bordáim közé
tüzes csíkot csókolt.

DICSÉRŐ

Gyötrődő gyönyörű
izomkehely, forró
illatokkal bozsgó
hamvasbarna kancsó!
Hánykolódó párna,
sikongó ködbársony,
torkos zuborgásra
éhtető karácsony.

Országnyi szív, lazán
lebegő lüktetés.
Hóhegyek halmazán
harmatos remegés.
Csivitelő jégcsap,
édes tészta bors.
Hiányok húsvétja
százéletű rózsa.

NÉZLEK, TE VAGY HÁT A BÉKE?

Nézlek, te vagy hát a béke,
ez a fény a szeme éke?

Ez a két kéz a te kezed?

Te vagy az, ki levetkezett,

hogy a szemem késvékonyra
kellett húznom – el ne nyomja

ragyogásod látásomat?

Madarakkal te társalogsz?

Béke, béke, galambnyelvű,
csókanyelvű, rigónyelvű.

A víz mellett a kankalin
megreszket. Rá lepke szállt.

A túlpart fényes kövein
üldögél az ifjú nyár.

Az ifjú nyár haján virág:
margaréta, nőszirm,
vadrózsa meg szarkaláb,
koszorú meg nyírfalomb.

Az árnyas mélyből alkonyig
a nyugodt, nagyszemű halak
kiúsznak a partokig.
Benn lány fodrokká hull a hab.
S a tiszta szagú víz fölé
száz mezőről dől az illat,
fényporrá zúg szét a fény,
és megcsobban az enyhe csillag.

A kankalin a vízre ér,
megleng a szélben egy kicsit,
s a széles zöld tenyérlevélbe
nedves csillag törleszkedik.

MUTATVÁNYOSOK

Tüzed nyaldos, illanó,
te hónom alá bújt éj,
örömöm egy dzsigoló
szerelmes fiúé.

Üvegágó gyémántot
gittel jóllakatnak,
Én négy égtájat tárok,
magamba takarlak.

Derekadon forog-e
tormaillat, ámbra?
Tenger szagát tudod-e,
csodál-e Alhámbrára?

Szikár sztepptánc kopog-e
talpad pereméről?
Ritka rokktañc ropog-e
hogy a szoba szédül?

Arany bőrünk feszül-e
nemecekei sorsú
hitekre, mint hevület?
Nem adhatjuk olcsón.

Zúdul förgeteg,
 kiöntenek csatornák,
 gödrök, árkok.
 Ázott, öreg kutyák
 bundájába csimpaszkodik
 kicsi ház, kicsi rét.
 Zsebemben kicsi néne,
 lepcsés szája, motolla,
 őrli a magot.
 Hajam pattog,
 virágdomb szusszan.
 Zöldhagyma fut,
 sáros a bokája.
 Félre rakom
 a zivatar nyaklancát,
 giliszták, semmiszagú,
 jegygyűrűs ujjak
 nyüzsögnének nyakamon.

Szerettem azt a házat, zezugos
folyosóin kartondarabok voltak, téglatörmelék,
és kívül a házhomlokzaton
borostyán futott föl egészen az ablakok fölé.
Hangszóró kukkant ki az eresz alól,
olyan volt, mint valami óriás-harangvirág,
és egészen hátul, az udvaron
a tél múltán viruló tátikák
között torma nőtt. Gumikerekű szekerek
tolattak ott, lovak prüszköltek, fordultak.
Ott voltunk gyerekek.
A léckerítések tövében nagyra nőtt a dudva.
Annyi suszterbogár nyüzsgött arra, hogy még.
A föld az terítve volt csodálatosnál csodálatosabb üvegdarabokkal.
Ha eső esett, fortyogott sok buborék.
Ugye, hogy megvan még az az udvar?

1.

A szirénázó autók az utcán
mindig délután hatkor húznak el,
mostanában az évszakok is furcsák,
a házfalakon pelyhes búza üt ki.

Karók közt állok, s látom, hogy köröttem
jégcsap olvad éjjel.

Volt egyszer úgy, hogy forrongó körökben
találkoztam itt a széllel,

No és, kinek volt piros rojtos sálja?
Buszablakból néz egy bolgár asszony,
én is nézem, mintha nem is fájna,
s köd szítál, és nyirkos lesz az arcom.

2.

Lenn a termekben forognak az orsók.

Nem jársz te a szövőgyárak táján.

Kerámiákat forgatsz, nyerstorkú
ciklámeneket, s mint a szivárvány,

olyan színes a tányér meg a sonka
egy fényes kék vasárnap délutánon.

Ott is emeletek lesznek. Romba
döntött falak helyén toronyházak.

Arcodon hűs árnyékok legeltek.

A városszélen fehér már a fű,
és egy lassan sikló hanglemezzre
enyhe csillagokban hull a hó.

3.

Kértelek, hogy mutasd meg a melled.

Kapu alatt csókolóztunk. Sár volt.

Az árnyékok már mind telelni mentek,
s mondtam, mező vagyok, érzed? Átfog

karom, akár a tölgyfákat a reggel.
Fények legelnek, lombok felfúvódnak.
Dolgozni megyek, arcod ne takard el,
s ne vess: az olyan, mintha tavasz volna.

S örülhetsz, tejet is, almát is hoztam.
Együtt eszünk a konyhaasztalon.
Fésülködsz, nézed magad a tiszta ablakokban.
S kérdezel, s mondom, hogy nem tudom.

4.

Megnézem a fotográfiádat.
Összerántja gyomromat a lőre.
Söntéspultnál részegek piálnak.
Mit tudnak felőle?

Napjainkat rendre összehányják.
Okádék egy város. Pincék és tetők.
Mondd, emlékeznek-e még a bányák?
S a temetők?

Hógömböket gyúr a türelem,
záporozó, sűrű kristályhóban állsz.
Csigahajú gyönyörű barbár fejedén
szőke a hajtincs, mint a kalász.

5.

Látod, becsukom a tündérboltot.
Menekülök tág nyarak iránt.
Ki reményekből nem lehettem boldog,
meg sem írom ezt a krónikát.

Legyen talán a neved is mondjuk, Bársony Ágota,
de erős légy, akár a hajót tartó sodronyok.
De jó volna érett combtőig a vízben állnod. Állj oda.
... Dehát, partok sem voltak ott.

Míg elnéztem, hogy friss korom szítál
a rakodópart mészlépcsőire,
ujjamon pillogtattam egy szárnyas taticát,
és felsejlett benne az ízek lágy ínye.

6.

Mellémzuhansz, és fodrosul a szoknyád.

Szájamból buborékokat fújok.

Szappanhabos az ég, mintha tudnád,

hogyan amit tudsz, már régen tudod.

Én megmondtam, hogy ne légy ellenemre,

nézd, füvek, lovak, a társaim,

s néha tisztáson megáll az ember,

és csapkodnak az erdő szárnyai.

Látlak, ahogyan szemed kitárod.

Gömbje kúszik, föl, a csúcsockig.

Van, aki ilyent még sosem látott,

Nézésedtől az ég jóllakik.

RESZKETŐ ARCA TŰRELMESE TŰZBEN

Aj, szerelem jószagú almája,
aj, cirmos dombok, nyári esőkkal veretett
munkanapok méhmoraja, mezőn, kerteken,
felhők eloszlása után, szíromkelyheket
csendítő mély ég, maga is vízkehelyvirág,
emlékek lélegzete,
áll a mindenség terhes virágban,
szabadságos nyár van,
hófehér torokmélyben lüktet a vér tüze.

Akkor is, ha nincs, ha kitaláltam.

Duplaszirmokat tajtékzó fehér orgonával
varrja körül ez a nyár a vaskeretes ablakot,
takarja a párkányszéleket, az üveget,
föltarajlanak a májusok.

Szép a rózsá-hírharang.
Rebbenésnyi zaj csüng, rejtező
laktatásban szárnyukat se nyitják
bogarak, lepkék, amikor megzörgetett ablakon
kikiált, néz, szól, tréfálkozik:
„Nem! Csupán a galambokat etetem,
igen, itt vannak velem,
ez is itt ni, hogy csapong a térdemen, a mellemen...”

Harmat a szél hímpora,
takarja el őt a féltés forró bíbora,
izmok szaga, halat fuldokoltató,
epedtető játék:
„Lovak, tigrisek is jönnek, s annyi minden. Várj még!”

Ablakához bölcs, nagyléptű elefántok jártak,
nehéz ormányukkal lágyan rengették az ablakot,
és ő kitekintett mindre, elmosolyodott,
míg vártam,
hej május, fehér orgona, cirkuszi petárda.

Az is igaz, hogy ez az egész igaz se volt.

Eltelik a nyár, s a tekintetemből kihullva
érett almák gördülnek a harmatos fűvön,
eloldott csipők alatt a fűvek lehajolnak, lelapulnak,
amíg tűnődöm a türelmes tűzön.

Idáig reszket az arca.

Jártam én már erre azelőtt.

Zöld kukoricaerdőkkel
susogtam, és a fülemben ennyi volt a zaj.

Erdő ködmelege csap a tűzbe-révedőre,
szikrapernye, felkavart
tábortűz. Lovak, tigrisek belefelejtődnek.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

PÉLDÁZAT A FÁKRÓL

A megismerés tiszta reggelén
egy kavicsban elért a végtelen,
kiálltam sugárzó záporok elé,
de szerettem a csigákat is,
ujjaimon kidugtam mind a tíz szemem,
az úton a tavaszok elrobogtak,
küllős virágként az égig forogtak,
s micsoda virág volt,
hogy érlelődni önmagába hullt
az érzékelő apró értelem?

Ember vagyok. Egyenes a hátam.
Merőlegesen állok, mint a fák.
Érvek tornyosulnak bennem.
S csak abban kell-e hinnem,
ami virág?

Élünk: szirmokat nyitunk ki a világra.
Szeretné mindenki megszázszorozni magát.
Karját, mint a súlyos körtefaágat
majd lehúzzák a termő csodák.

Saját árnyékába sem heveredhet.

FÁK MEG ŐZEK

Cseresznyefák derekán
feszlik a fásli,
citera zsondul:
a zöld rozsvetés,
szétnyitott ingem
az égre vágyik,
annyi fényben
állok itt.

Hitek délelőttje
harmattal harmatos,
hegyi patakok
vannak két karomban,
belélegzem részegen
a kamilla-illatot
jobban és jobban.

Megvan a ház,
ahol születtem,
szarvasok járnak
a kert alatt,
hópaplanos február
sivító szelekkel
becézte ott
az ordításomat.

Mennyi kegyelem
lakik az időben,
fölöttem most csak
madarak keringnek.
Hazám lett a város?
Virágokból kinőttem.
A falon pedig írás van:
„Min nyet”.

Nincsenek aknák.
Nincsen háború...
Én láttam az erdőt,
testében lőtt seb ...

Zajos utcákról
az emlék oda tántorul,
hol fák
meg őzek
nyugalma
el sem kerül,
fejüket
felfeszítve,
recsegve,
félelmetlenül
bontják ki
díszeket.

OTT, A KÖVERTE TISZTÁSOKON

Virághinta a gyermekkorból

Idéző

Nyár van, nyár van,
szősz hull, kóc hull,
nézem,
állok benne,
olyan, mintha álmodnám csak,
olyan, mintha, olyan, mintha
nem tudnám, hogy mit csináljak,
ne kerülj, szerencse.

Omlott földből, éltető-szerelmes
széles létezésnek
kavargásából kiragyogó
ükök, dédek szeme néz,
és meghajlik a jáccint,
íme, szemem látszik,
ez az embermegmaradás elve.

Erdő széle

Arcom ha majd esők nem verik,
a harmat akkor is megszületik reggelig,
s levelek élén fut végig a víz,
árnyékból suhognak elő a virágok,
kaszás ágotafű, recés fogú kákics,
meghajolnak,
s hajlongnak a fák is.

Erdő mögül villan a vihar,
köves országúton, krumpliföldeken rohan,
és az eső alatti földstétén
érez, fölszaglik a hant.

S ott a kőbánya mellett a világos vizű patak,
partja szelíd és minden köve fényes.
Most is ott látom a lovakat,
a legelésző ménest.

Ha ólommal csurrantak az egek,
fölcsapó lángcsóva,
tisztá lópaták dobogtak el fejem felett,
a villámok
ott ültek lóra.

Bokrok takarják el azt a ménest,
és az előballagó csikók között
ismét én állok az erdőszélen.

Út

Kékszemű gyermekidőben szekér vánszorog,
s térden a porban az ég alatt,
föltartott arccal
fohászkodnak az asszonyok.
Belülről szól a csendes ima,
csókaszájú aranyos gajdolás.
Mária!

Jaj, Mária!

Térden imádkozókra mosolygó,
aki sárkányfarkú zászlón tündökölsz.
Forrásvíz-ízű ima.

Mária,
te Mária,
térden-vonszolódás,
sáros sírás,
hüppögés, remény terelget
rádnézve
téged énekelnek.

A villámok lovai

De ott, a kőverte tisztásokon
úgy legelnek az elvadult lovak,
hogy hátracsapó sörényük között
átlátszik az erdő,
s mind a harasztos hegyek.
Nem csillog a lábukon béklyó se lánc,
lehajló fejfel bólogatnak,
dolomitdombok símulnak patáik alá,

és a legelő ménes legyező rajjá
széled a kövek között,
s nem hallatszik más,
csak a nyugodt lópofák ropogtatása,
úgy lépdelnek a lovak,
nyakukat emelik néha,
fejükkel visszavágnak hátukra,
orrukból bársonyos levegő
tör elő.

A tó

Rezdületlen égbolt
sustorog, lebeg,
kék derűje sóhajtasnyi mélyen,
s hangtalan visszhangzik árnyas mozgások tükrében,
magát látja tavon a liget.

Mohos köveken a hús patak
simán iramlík, s a hajlásokban
még egy picit se csobban.

Egy halvány kis nyárfa
halkan felnyerít,
csodálja, hogy lónak látszik a fák
rendjében,
s békében
lengeti
tovább
magát.

Ott a forrásvíz vékony ere,
amint elfordul, úgy háramlanak vele
a hártyalevelek.

És könnyű, mint a haj,
a gyermekláncfű, puha pelyhe felszáll,
és az éledő föld szertartásait
eljátsszák a meggyfák,
először a meggyfák –
húsos, vérizű gyümölcscsel
vonulnak el,

azután a nyár
otthonos vendégei,
az illatos körte,
a zamatos barack...

Belekordulnak a bujdokló esővizek,
lemezes szén mélyrétegein
átszűrődő, lassú áramlások
bukkannak fel sók tiszta ízével,
földagyéki mélyből fakadó
csendes áradással.

Hűvösébe gyönyörül az erdő,
ágak között csokrosodnak fenyőtűzű fények,
megbizserdül a harangvirág,
ízekből lett parázsával
életre kelti magát,
s hogy élhet,
leng, csapódik lobogó-nagy szélben.

Országos Széchényi Könyvtár

A GULYA

Felragyogtatja csillagait a rideg novemberi ég.

Megsárgulnak a légelők, kikericset is nyitnak.

Indák, gyökerek gyujtózsinórján elakad
a megkésett elektromos ingerület.

Kiürül a világ.

Kukoricacsövek halomba fosztott hánccsruhája mellett

ólomgomb-csillagos szarvú ökrök ballagnak a zsombékos réten,

s mint gyík bőrén a pikkelyek,

villognak a bekötőút kövei.

Csizmavas koppan sokszor egymás után.

Ölnyi tökök gurulnak széjjel a szántóföldeken.

Terelik a gulyát. Hideg por ficáncol.

S leakasztja meg is himbálja a pásztor

a gulya elején ballagó ökör lélekharangját.

Idetér a gyerekkor. Játszana, játszana mindig.

Bodzabotokból rak feje fölé kunyhót.

OTTHON
(vogul motívum)

Este van. Este lett. Esteledett rendesen.
Kecskék, tehenek ilyenkor hazafelé ballagnak.
Vászonlepedő mögül néz a csillag csendesen.
Szemfedő ne légy, te ablak.

Gereblyék, lapátok, vasállkapcsú kapák
áznak, dagadnak, nem művelik
a szőlőt. Fáradtak. Zizzen a nád.
Párolog a tó... fölött az ég.

Kezemben a munka most csak egy rocskányi.
Cserzővarga-műhely romkövein varjak
lebbennek. Fönn áll a ház: ott lakott Batsányi.
Hallga csak hallga —

Van csókom. Érett, mint fekete szőlőszem.
Vizes a fű. Törött. Sárga.
Férfilábnym-látható vékony havú őszben
vagyok, hogy cigarettázzak.

Felkorog a tenger mély szaga.

Terebélye alatt ülnek mediterrán pálmák.

S felcsattanó sóvitorlák, távoli partokra vágyó lélekmentők férfiing-szaga
lobban át a párán.

Fohászkodom: hadd nyissak kaput.

Ó tenger! Az ifjú testek sejtálózatát mosd végre át.

Vagyok latin növénykönyvből vett útilapu,
és ha vitorlás is — beltengerre zárt.

Határokon túlnő közösségem,

Claudius össze lett elég.

Készülök a helyi venyigékben.

Újkori példabeszéd.

S lám! Egy légiós sisakba öltözött kocsis

látása vigasztal. Itt toporog, mint én.

Megszökne a képből, éhes már a lova is,

nem is érdekli a kosztümös cselekmény.

Lovát béres ősök óta beidegzett feszes mozdulattal

irányítja, hogy a biga és a mellvért fényes

fémrészei megcsillannak forgatókönyvünk szerint a napban.

Történelmi játék. Játszunk. Figyeljétek.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Vékony, merev betongerendák vízszintesen.
Mire leperegne, a sárga homok is kifakul.
Fák állnak. Ez – történik velük.
A tér minden árnyéka üveglapokba fogy.

Hörögnek a csapok. A tartályokba eső nem hull.
Szék áll a szobában az általános csend közepén.
Minden koppanás után megszületik újra a nagy hideg.
Végtelen párhuzamokig fegyelmezettek a mágneses erővonalak.

Ujjak kopnak el a falakon. Mészhártya szóródik időtlen.
Jéglemezek siserehada az ágyékgig ér.
Jaj, ti gömbölyűre csiszolt kavicsok.
Külön-külön is mindnyájan mindenségtörténet.
S én egy száj nyomát akarom kitalálni a sárba fagyott bögrén.

Belülről konduló tartályokra kell figyelni belülről.
Üres könyvet, ha lapoz valaki, arcán viasz a mosoly.
Kiürülnek az éjszaka tárházai, szerkezettelenség,
idomtalanság riad föl.
Vállá fölött átnyúl az ember, saját gerincét, csigolyáit
szorongatja.

Ammóniákszag. Lompos virágok.
Szörnygyűndérek álmodó álom.
Vaskullancsai az erdőnek: szögek lecsipantott fejei.
Égő szemhéjak a pálcálgatban.

A VENDÉG

Áll a ház előtt. Megindul a lift felé. Kilép a lépcsőházba.
Haját igazítja. Zakóját gombolja. Cipőjével csoszog.
A fal fehér. Az ajtó barna. A kilincs sárga.
Az ajtó nyílik. Az ajtó csukódik. Az ajtó csukva.

Belül a lábak. Belül a testek. Belül az arcok.
Az arcokon belül az izmok. Az izmokon belül az idegek.
Az idegekben a történelem. A történelemben a létezés.
A létezés újabb létezése. A létezésben a nem-létezés lehetősége.

Mi van a ház előtt előtt előtt? A létezés mögött mögött mögött?
Hogyan van az, hogy nincs?
Van-e vanabb, van-e legvanabb?
Mi legyen a szavakkal, amelyek csak szavakat jelentenek?

KAPU ELŐTT ALATT ...

Görögdinnye-halmok között. Éjjel. Piacon.
S megtámaszkodva egy múzeum falánál.
És a padlásfeljárónál, egészen hátul az udvaron,
ahol a házmester mászkál.

Juharfák alatt, egy ház előtt,
amikor majdnem mindjárt reggel lesz már,
S a színpadon ahol a függönyök –
Vagy éppen a menzán.

És a Dunánál. Amikor árvíz –
És a folyosón, a kopogós –
vagy amikor nem szerettél fázni
és a trafiknál. A villamos –

lépcsőjén. A pincelépcső mellett.
Rózsák közt. A bokrok mögött szintén.
S amikor a kukorica haját hányt a kertben.
És egy Esti Hírlap vezércikkén.

...kisöcskösöd angyalszagú dunnái között,
s ártatlan fürdés-szagunkkal belehelt fürdőszobában
Válladhoz illő állam látva a tükrökön
S kapu előtt, alatt. És ahol csak vártam.

KIRÓL A SZÜZEK ...

Kiről a szüzek mondhatatlan
bilincse letört, mint téli bogarak

most itt kucorog bennem mozdulatlan,
apródad havak

évszakán e szórt világú
délelőtt

látom,
madárdelelőn,

augusztusi kertek
harsányzöldje közt

a vérszegény szerelmest.
Fürdőruhába öltözött.

Alakja zsombékon
tűnt föl, szilvafák közén.

S babszár ostora csapott rá, vékony
cérnasemmi levélzizégés

fénye vert.
S ha rácsokat

tett volna rám ... Csak örültek törékenyen
gyengéd medencecsontjai.

FÜHÖZ, FÁHOZ CSAPÓDSZ...

Fűhöz, fához csapódsz, mint a lélek.
Annyi véletlen bolondozik.
Eljátsszam az abszurdumok leges-legmélyére
beépített híradó-mozit?

Fűtől fűlik, fához fázik,
háztalan a lélek. Korog mint a vízcsap.
Az egekre... soha ilyen mázlit.
Hol is tartunk? No nézzük megint csak.

Te futottál? Micsoda kevély –
mint egy tollba önként forgó angyal.
Megláthatod bárki szép szemén,
hogy vele is beszélni akartam.

Ki bántott meg? Én rád átszomorodom.
Engedd meg, hogy ne szülessen felelet.
Aki szidáshoz meg szégyenhez szokott
azzal az ember csak nagy időt tehet.

Zokogni való bolondnak
sarcot vennél magadon?
Pedig nem vendégek vagyunk a lakodalomban,
és én sem kutyafa-faragó.

GALAMBHANGŰ TURBINÁK

I.

- Lány: ... mondtam én, hogy ne találj ki istent,
ne tégy vele rosszat,
Gondold el, hogy szegény öreg isten
kihez imádkozhat.
- Fiú: Nem én találtam ki azt az istent.
- Lány: Ne tégy vele rosszat!
- Fiú: ...Szegény öreg isten ...
...Hozzánk imádkozhat.
- Lány: Kiszáradt a szájpadrólom.
- Fiú: Kis kútágas szúrta nyelvem.
- Lány: Magunkat így nem találom.
Hüppögök...
- Fiú: ... s én? Énekeljem?
- Lány: Por, emlék pora az arcokon ...
- Fiú: ...néha a képzelet felszikkázik, mint a só.
Létezésünk törvénye egy másik
létezés. Azért való ...
... itt belül. De még megéri?
- Lány: Hallgasd, csillámló nagy ég lobog,
Ízelve egymást cserélik
mozdulatok és friss hormonok.
Nézd meg, csend a líra. Kék laboratóriumban ...
- Fiú: Átmarja arcod a könny, akár a sav.
Úgy kell hogy megéljük egymást, olyan irgalommal,
ahogyan új arcát éli az örök anyag.
...Hiszen arannyá folyik a rézkilincs,
elfelejti, hogy melyik
fele melyik, s boldogok a kezeink,
amint egybehullt csuklónkon
a két érverés egyezkedik.
Itt, a két sarokra szétárt ablakon
fázó kis melleid még ki sem hajolnak.
Kinn a rét szellőzködik, zsibong,
éltető nedvekkkel, illatokkal.
S hideg szobák hullnak ki az érző éjszakából,

- dallamok sarjadnak a hajnali ködből,
parázsporszag lobban, reszkető fényfátyol,
tölgyfák tönkjén április dörömböl.
- Lány: Hallod, hogyan búgnak itt a turbinák?
- Fiú: Búg a felkavart idő, mely időt és időt szül.
- Lány: Kié a világ,
akivel létünkkel tegeződtünk?
- Fiú: ... Így, csak így, és váltig így, csak így.
Olyan idő ez is, aki más időből hallja ki magát.
- Lány: Hallod, hogy milyen szelíd
hangon szólnak kinn a galambhangú turbinák?
- Fiú: Nem a turbinák búgnak, hiszen a turbinák
arca olajfolt.
Bármilyen műszernél előbb érzik meg a gázhalált
a csendes galambok.
S te jól tudhatnád, milyen remegve
hull alá a kifosztva lelt élet
- Lány: ... mielőtt szemedbe
mondanám, értsd: gyáván vagy merészebb.
Mert a robbanásban zúgó bombaként
szétszakad a túlfeszített tartály,
s fekszik, mint roncsolt tojáshéj, feltört buborék...
- Fiú: De akkor élő se volt már...
- Lány: Én sem voltam...?
- Fiú: Miénk ez a játék.
- Lány: Mindig szomorúságba vesző...
S már a születésem előtt, amikor anyámék...
- Fiú: ...ezer, százezer előidő.
Dehát nem lehetnél te is éppen
úgy, ahogyan én meghaltam volna,
ha a fiatal mérnök képében
minket ér a gömbtartály-gázbomba...?
- Lány: Ragyog a nap. Megborzongva érzem
a zúgó szelet.
Zokogásban, riadalmas vészben
bár galambok üznék el a leselkedő végzetet!
De miért te nézel azzal szembe
ami tükörként ragyog, de fegyver?

- Fiú: Ha nem veszem kezembe,
...lesz-e ember?
Létezésünk. Jog ez? Vagy ajándék?
Úr? Mely suttogással is betölthető?
- Lány: Miénk ez a játék, ez a játék...
- Fiú: De a bánat csak előidő.
- Lány: S már a születésem előtt, amikor anyámék...
- Fiú: ...ezer, százezer előidő.
S miénk ez a játék, ez a játék.
Tisztasága megkérdőjelezhető?
- Lány: ...A zuhanyrózsák alatt megálltak.
Volt bennük remény...
- Fiú: ...s hát ha farkaszemet nézek a halállal,
hát farkas vagyok én?
- Lány: ...gyermeksírás vitte a felhőket,
Európa fölött füst kavargott...
- Fiú: Ki törölné ki az időt belőlem, belőled?
- Lány: Nézd csak, a galambok...
- Fiú: ...Hírhozók a térben és időben.
Hírmondók a halálaink ellen?
- Lány: Nézd csak, itt járnak a párkányon, előttem.
Galambok, galambok, a történelemben...
Hajam gyász-színe egy rettenetben
őszülhet. Fehér lesz, mint a hó.
- Fiú: Amit tudok halálaink ellen,
mind megélni való.
Volt erőm a gyermekkorért gyermekkorba esni,
tükörárnyék, beszéderdő volt velem...
- Lány: ...ha attól minden tavaszka felmelegszik,
s kísétál a tűnődésből...
- Fiú: ...eltöpreng-e versemen...?

II.

- Fiú: Kitanuljuk az idők tudását.
- Lány: Többet is tudunk.
Lenni: szép kívánság.
- Fiú: S megmaradni?
- Lány: Ez még szebb jogunk.

Ámde az a tiszta lét, ki eddig nem tud semmit?
Nem? Csak nem emlékszik? És nem emlékeztet?
S így az öröm köréje sereglik?

Fiú: ... és mindent az elejéről kezdhet?
Mint egy babszem. Magában felfénylik
egyszál zöldjén áthull a nap fénye,
és a vadvizetek, a hűs földmélyi
zuhatagok párolognak el életté egy vékony levélen...
Nem kerülheti el önmagát.
Nem kerülheti el történelmét.

Lány: Hogy, egy babszem?!

Fiú: Lélegző világ,
Törvénye van.

Lány: Mégis...

Fiú: ... mégis nem-lét?
Csak ami a törvény, az varázslat?

Lány: Mi a törvény tudói vagyunk?
Halottainkon zúg a virághad.

Fiú: Helyettük vagyunk.
Ők már olyan hallgatok lettek ...

Lány: Tőlünk várnának el valamit?

Fiú: Egyet nem tudhat senki helyetted.

Lány: Hogy?

Fiú: ...az vagy, aki.

Lány: Ki vagyok én?

Fiú: Te? A játék.

Élénkpiros.

Meggyíz.

Lány: És?

Fiú: Fanyar.

Lány: És ha sötétebbre válnék?

Fiú: Gyásznak?

Lány: Viharnak.

Fiú: Vihar?

Korgások a világi felhőkben.

Zsiger-inger a tiszta gyökérben.

Közbeszólás monológod közben.

Lány: Ez a jövőendő emléke?

- Én? A játékok reménye
 meggyfaág a fényszál-kasban?
 Létezés a fénynek,
 akit nőni hagytam.
- Fiú: Ilyen csodát kitalálni!
 Hiszen elvesztitek lassan.
 Jó a szent helyekre állni?
 Máriácska lézer-kasban?
 Nem is az vagy!
- Lány: Benned élek.
 Létezésem foghatatlan?
- Fiú: Magadat így félreérted?
- Lány: S ők? Magukat? Énmiattam?
 Jean d'Arc vagyok? Ne tagadd el.
- Fiú: Én ezt, ezt az időt kérdem.
- Lány: Törődhetnél önmagaddal.
- Fiú: Belülről ölelt jelképnek?
 Jaj, ha minden időt tudnék.
- Lány: Amit akarsz, nem varázslat,
 de ha mosolyogni tudsz még:
 gondold el a meggyfaágat.
- Fiú: Hová bújtál?
- Lány: Az időbe.
- Fiú: Mit csinálsz ott?
- Lány: Hallgatózom.
- Fiú: Meggyfák hívnak mennyegzőre.
- Lány: Galambbá kell átváltoznom.
- Fiú: Rétek hívnak beszélgetni.
- Lány: Engem a rét mégsem hívhat.
- Fiú: Azt szeretném megértetni...
- Lány: Nem idő, nem rét!
- Fiú: ...Te!! Itt vagy?...

FÉNYKÉP

Házak, járdák, léptek...
A nyárnak vége van.
Én fogok egy fényképezőgépet,
és... mögé nézem magam.

Nyílása, szinte mint a seb. Sötét.
Ha fényben fogyni látlak.
S íme, így tolong befelé
hajad, aranyos vállad.

Lobogsz bennem újra?
Micsoda magány!
Vagy e savba-lúgba
merülő parány

arc zöng csak a dobozból?
Hiszen nagyon féltlek.
Hívjon életre okos szó,
te negatív felvétel.

LÉTEZÉSEINK

Létezéseink
a kések s kámforok
rendjét megszegik.
S én? Melyik vagyok?

Leszállt, buboréknyi
lét csak a törvényed?
Olyan, ki nem tud égni,
de éltet?

Tüzet, ha emberé,
olyan végtelen —
S kavarja a szél,
hogy legyen.

Boltoznak omlásod
botmadaraival.
Szűkülő gyászod
arcomba mar.

ALMAFÁK

Magunkat egymássa enni
nem lehet.

Newtonná kellene lenni
de nem nélkülöd.

...úgye, kőből a kő
kisírja magát?
Úgye fűből a fű,
kinövi magát?

Úgye, időből az idő,
mint az almafák?
Tőből a tő
kigyömi magát.

Dideregsz odakinn?
Lobogok itt belül.
Csak a kék, nem a kín
göndörül, gyönyörül.

Országos Széchényi Könyvtár

MAGÁNY

Harsogó húsban
barna magok.
Húroznak
viharok.

Dinnyehéj-muzsika,
tavi levél.
Ifjúság: vurstliba
szédült legény.

A bánat, mint bogár,
ám a szemek
két fénye egy sugár
se lett.

Szinte már gyilkol
ennyi kegyelem,
s virít a papírból,
légy velem.

Országos Széchényi Könyvtár

ÉLETEM, ÉLETED

Léted védjen,
s léted védem.
Teremjünk Édent.
Ez nehéz törvényem.

Külön-külön is,
mint a feledés,
a „volt már” törvénye is,
hisz az se kevés,

de a dobogás,
május, hogy derül,
ásó, hogy kutatás,
madár, hogy felrepül

le is, föl is. Érted,
nélküled. De veled,
nem ígéret.
Életem, életed.

EGY LÁTOGATÁS ELSŐ PERCEI

A fogason a fogazat hiányos.
Kabátomat akasszam oda.

Szememmel néz széjjel, úgy fogad
rokonszenves vendéglátóm.

Rámutat egy székre.
Ki szokott billenni valamerre.

És — „nem vagyok kifestve” —
néz rám, violaszín tekintettel.

És a kérdés, mely a szavak közt redőzik,
mint egy nyitott szárnycsapás, a homlok ívén ellebeg.

Nyugodt kimondással megelőzi
a szót, amely nem hangozna el.

Hallgatok hát. Így ülünk itt csendben.
Nem is fogok szólni én már.

És ő elkezd valami semleges témát,
értelmező, halvány tekintettel.

KEMÉNY FÉNYBEN

Most a fény is kemény, s kevesebb,
s nincs amihez hasonlítható
egy alig lakott hely, ahol a vékony bútorok
zöld kényelme is megfoghatatlan.

(Van amihez hasonlítható,
csupán a csendes, őszi szobákhoz,
a bakszagú kollégiumi ágyak,
a füstszagú vécék, a lábszagú
és albinószagú közös lavórok,
a fürdőcsészek, mosdókádak,
satöbbi satöbbi
ilyen-olyan-amolyan szobákhoz
hasonlítva
ez az én szobám.)

Sárga vásznon át az ablakon
narancsvörösét önti a nap.

Én ezt a szobát
láthatom, nem láthatom,
lakhatom, elhagyhatom,
telekiabálhatom,
túvel a falára magamat felszúrhatom –

(Te,
gyönyörű!
Te, nyakszirted szépe.
Vérzik a fél arcom,
amint visszanézek rád.
És eszemben vannak mind
a hónapos szobák.
Havonta fogytak el, mint a hold.)

Hogyan lehet az hogy ilyen mélyen hallgatok,
most, amikor így-úgy boldog is vagyok?

Nem tudom, hogy min gondolkodom.
Kormozott üveg a homlokom
érted.
Keress engem,
egy tűben lakom,
úgy, mint a fájdalom
és a vércsepp.

VI. A BOKOROK

Mit szívesen
látom eljöttökre érkezni.

Itt a levelek és felhőjök,
a fűszerek és az éjszakai virágok

reggeltek, és látom a fűszereket
bájosan és szívesen.

Itt a levelek és felhőjök, és az éjszakai virágok,
Az éjszakai virágok és a fűszerek.

4

Mit szívesen látom eljöttökre érkezni,
Itt a levelek és felhőjök, és az éjszakai virágok.

Itt a levelek és felhőjök,
Itt a levelek és felhőjök, és az éjszakai virágok.

Itt a levelek és felhőjök, és az éjszakai virágok,
Itt a levelek és felhőjök, és az éjszakai virágok.

Itt a levelek és felhőjök, és az éjszakai virágok,
Itt a levelek és felhőjök, és az éjszakai virágok.

OLAJBOKOR

Ma először
láttam olajbokrot virággani,

illata a hűvös víz felől jött,
s feljebb az ég lobbanó vásznai

ragyogtak, de lenn a kelyhek torkolattüze
betöltött minden határt,

mintha a béke játszott volna. Próbálgatta: ez az-e?
Az igaz idő? Vagy a kitalált?

Magának dúdolgatott, ahogy te is.
Magának, ahogy ma én.

El fogom felejteni.
Semmit nem magyarázok én.

Látom ezt a körbe-körbe nagy mezőt.
Bátor az én szavam.

Az a jó, hogy rád nézek, még mielőtt
végiggondolnám magam.

RITMUS

1.

Itt a rét, a rét, a rét, a margaréta-rét.

S ha nem volna itt?

Hajh,

mit is kezdenénk?

2.

Tücsökbögyű dallam

bűvöl rózsát, hósínt,

szívemmel, hajammal

be is takarózik.

Átalszik engem

a hajlila hajnalig,

amikor majd fajn lakik

a rengetegben.

A MUNKASZOBA

Úgy
véli
Ön,
hogy én
sajnos túl
régén
nem rontottam
már
a házba

SAJTÓSTUL.

Hát,
nézze, kérem,
Én nem vagy OK OKozat,
én az OK vagy OK.
S amint Önt hallgatom,
leginkább úgy vélem,
hogy Ön egy zOKni.
Aki megszokni
szokta
önSZOKÁT.
Én pedig ezt szeretem,
ezt a TISZTA SZÓ
bát.

S pusztán azért, hogy Ön engem
hadd lásson,
nem leszek az Ön kedvéért
égen, se padlásan.

Ön kérem, csak handabandázik.

Mondja, mit lázít?

Ugyan, kit lázít?

Engem aztán nem.

Ne hívjon, nem leszek ott.

Ön, kérem leszokott
a mi lelkünkéről.

Igen, van olyan,
ilyen.

Miféle vért lázít?

Az enyémet aztán nem.

S eztán sem.

Nem rontok.

Nem rontok.

Nem rontok

a házba.

Jólesik csendben jönnöm,

hol ceruza, írógép, könyv és virágváza...

Jólesik az alkotó munka NAGY LÁza.

Az ALKOTÓ SZÓ-

ba

láza.

Ne gyalázza!

EGY FURCSA ALBÉRLET

Szobám, nem albérlet vagy te.

Tán „fölbérlet”.

Padlás. Szárítóhelyiség. Kérem, madzaggal jól kössék

össze a két sarkot, hadd tartsa ingeim,

s főként tartson meg az érdek.

Ne mondjon le rólam a közösség.

Nem is mond le...

mert itt szívességből,

ingyen lakom. Micsoda bolondság!

Este van, és szívesen innék sört.

Nem tördelem – perecet? –

az ujjaimat hozzá,

hogyan itt, meg lehet még,

öngyilkolna csendben.

Kötélről igen, de késről nem mondok le érte!

Kés vágja le a kötelet.

Ki kívánná bennem? ...

Torokszorongató lenne a keresése.

Ne fordítson ki magamból,

s ne kössön belülről

foszló érzékekkel, csak erős jókedvvel.

Akad itt a környéken egy történelmi fürdő.

Takarózna ott az ember

leplekkel, nevekkel?

Tiszta a levegő. Csak egy motor horkol.

S vannak kocsmák, iszunk mi ott vörösbort meg sört is.

Amúgy pedig itthon vagyunk lenn is, idefönn is.

Látható a fénylő ablakokról.

BÚSONGÓ

Ezt a verset, ezt a ritmust
ízlelgetem, dúdolgatom.

Égen-földön, ki hatalom,
hasonlítom hozzá egyre.

Lombosan nyíl, nyilatkozik,
mind, aki van, aki lehet.

Tudhatom magam eleget,
ha nincs, amit – mondatlanul

kevesebbnek. Dudorászást,
két karom víg himbálását.

Bánatnak is inkább társát,
mintsem néha elvesztőjét.

Nagy óhaját völgynek-dombnak,
akkor is, ha nem itt bennem.

Míg ha nem is – nem felejttem,
kitanulom, próbálgatom.

Van-e bokor, van-e felhő,
fényes, aki testet ölthet.

Tudni másnak a megöltet.
Petőfit is, Attilát is.

PETŐFI DAGUERROTÍPIÁJA

Azt hiszem,
hogy látod,
nincsen a világon
annyi ezüst:
ami előhívná
azt az arcot
nyugodt
állóképnek.

Azt hiszem én:
látod,
örökké
elmozdul.

Mindig.
De örökké —

IMÁDSÁG

Ó, istenem, emlékszem, hogy milyen könnyedén
lebegtél a felhőidben, kisiskolás könyveim
betűi fölött, mint a lét teljes összege,
mint pásztor, kit fia őrzene.
Bennem, uram, kívánságok élnek,
bárányságok arany szőrével fésülném meg,
mert én vacogtam már a hetedik égen,
isten vagy nem isten szörnyű hidegében,
mert az nem mindegy, hogy haza-e vagy mennyibolt
ami előttünk itt eddig nem volt.
Istenem, engedd meg, hogy legyünk,
törődj vagy ha úgy kívánod, ne törődj velünk.
Lányaink majd szakállad locsolják,
felolvassuk neked mindennap a postát.
Legszebb erőd, érts meg, az istenre,
hogy ne legyek a teremtés ős-ismeretlenje.
Ki gondozná fáid és bárányságaid?
Azért mégis látod, milyen jó, hogy itt
vagyok, és nézem az ég vízköréit,
hogy ami virág a tóban megmerítkezik,
azt a hűsége és visszatükrözi.
Engem többre látónak tekints,
bár még az időben kezdtem gondolkodni,
amikor még díjazták az ösztönöket is.

Magyaráznak téged úgy is, én uram,
mint lélek nyugalmát, mikor gondtalan.
De nekem az nem létezés, amely hontalan,
annak van hazája, kinek gondja van.

KÖLÖNÖS NYÁRI NAP

Dörög volt nyáron délután,
A kovács kovácsa látnak.

Is nagy fészekt, nagy nagy fészekt,
Ezt megjénstet.

Erdőben lett a vészőcsók,
Margareta jött, a nagy a nagy.

Ányák dőlt a falra,
Iszták a falat.

5

Márton a kovácsa fűzős dőlt,
Márton a kovács a vészőcsók.

A nagy kovácsa fűzős dőlt,
Sokan nagy a nagy.

Csik Hengsten dőlt a nagy,
Sok a nagy a nagy.

A nagy minden becsületet,
A nagy a nagy a nagy a nagy.

Erdőben a nagy a nagy a nagy,
Több a nagy a nagy a nagy.

A nagy nagy a nagy a nagy,
A nagy a nagy a nagy a nagy.

KÜLÖNÖS NYÁRI NAP

Jött az eső nyitott égből.
A lovak ronggyá áztak.

Ín nem feszült, szem nem mélyült,
csak burjánzott.

Elefánt lett a vizeskanna.
Margaréta duzzadt, ágyéka szakadt.

Árnyék dőlt a falra.
Néztem a falat.

Néztem a középütt lyukas virágot.
Néztem a házon a vakablakot.

A puha krumpli kicsírázott.
Szirmot nem hozott.

Csak lézengtem dolgaim között.
Soha ilyen szabályt!

A fény mindent beezüstözött.
Arccal a földön feküdt a lapát.

Láttam a pelyhekkal teleszórt utat.
Talán a nyárfák játszottak telet.

S hogy nem hullajtották el lombjukat,
nyugalmas, csillagos este lett.

GONDOLATLAN

A tél harmadik hónapjában, amikor a hó már megbarnul,
és végig az olvadó utak mentén agyagig apadnak le a jeges kupacok,

foszlott növényhús szakad az avarlevél puha csontvázáról,
kecskerágó elnyílt magva sárgállik rostos ágakon,

egy szelet sülttök héja, mint lány bádogdarab, leszakított sisakrostély,
| úgy hever,
reggelre a hősmondák szájából állkapcsom üres kapuján át kihull az étel
| kihull a pénz,

ám laza lábnyomok mentén is megéled a kerítés nélküli kert,
ahol eljegesült csúszásnyom vakít,

arcod átlobog a jelentésnélküliségen,
fel-felizguló szagok híresztelik a kert meg a mező derűs állapotát,

nézem,
hogyan állsz meg az egresbokornál.

Mosolyra értem halk nézésedet, tűnődéseken oldódik el az arcom,
visszatalálok, de téged hogyan találjalak meg itt,

olyan ez, mint amikor harang szól, /
most bokrokon moccan a rügy, hát miért keresném én az ősz kósza árnyait,

amit nem tudok, hiszem, hogy ösztöneimmal tudom,
nem ad meg a nyár, nem önti ki alakod a fenyőfákról szitáló porhó,

remetevad, sakál, kóborkutya karomtrapp-rohama nincs ezen az úton,
hát gondolatlan a mindenre gondolj.

CSILLAGOS

Kidobott magából
az erdei kantin,
ahol csillag soha
nincs a nehéz szeszben,
s a hamis mércét is
szokás elfogadni.

Félig gyerek voltam,
őszinte egészen,
favágó baltámat
a karomon hordtam,
ahogy a férfiak,
vagy mint a kisbabát...

Nem is a szesz miatt,
rangos bódulatért
csaptam az asztalra,
de az igazságért:
Rosszból is hamisan?
S így talán javunkra?

Ott, akkor elsírta
magát egy kisgyerek,
talán látta, hogy a fejsze
bólintani tudna,
könnyecseppjei, fenyőgyanta,
csorogtak az arcán.

... Baltám megmarkoltam,
s kimentem a forrás-
vízhez, a tölgyfához,
arcomat a hűvösséghez
hajtottam, és ittam
a csillagos égből.

BÁRÁNY

Aranyomat-bárányomat
látom járdák bársonyán,
tekintete áfonya,
szélárnyéka sovány.

Pajzstetvek nyüzsgetik:
címeres egy tavasz,
illatát, bűzeit,
az-e, vagy nem az,

amibe egyszer már
belefeketedett,
ment csak maga után,
s eztán se lett.

Arcomhoz, hogy íme, idevág a hullám,
békácska-élet kolompol két tenyeremen,
s nézem, nézem, mintha még csak most tanulnám,
mennyi ösztön, ami eleven.

Mi mindent tudnak a hajlékony lúgok,
hogy a lúgokból a sót, a tengert elhiszem.
Embert életre kelteni savval és lúggal tudott,
s gondolkodtat a második jelzőrendszeren.

Énekké is lehet kötelesség.
Nem kell lázadnia senkinek miattam.
Szóljon önmagáért ki társ vagy utód.

Tudom suttogni a szomorúfűz versét,
de azért sosem tagadtam,
hogy a szóig eljutok.

Alkonyodik. Egyre csendesebb
a levélraj a földön. Vékony ág
hasonlítja azt a véreret,
amelyik a jelenvaló ifjúság
idejét rajzolja. Itt ködös
csitulásban édes vízszagú
pusztulásban áll az erdő. Élő, lángvörös
víztócsában áll a betonút.

Ez a tölgyfa lenne az apám.
Mennyit kellett nőnöm, míg a szeméig felértem.
Hányszor vitt a nyakában, a hátán meg az oldalán,
két karjával fogta át a térdem
alatt.

Arcom hátára fektettem,
s mint az orvosok, hallgattam, amint a beszéde
erős tüdejét s a mellkast remegtette,
úgy mentünk a szélben.

Remegnek az iszalag
kötelével átfogott
bokrok a hársak alatt,
tisztá testszagot
párolognak — a bokor...
védtelen és őszinte, mint amikor...
megfürödtél, és nem
takartalak el még vággyal, öleléssel.

Te, kiben oldódom, megejtő szemű,
tüzem őrzője vagy, lassú léptű csillag,
komolyságom mellé szelidült
szökellni való vágy, fény, eltáncolatlan,
indulatom titka, engem kicserélő,
dobbanásaimat visszahangzó ház,
őszökben eszméltető
októberi tüzem, víztükrön parázs —

Eltakar minket a múltó-hulló erdő,
őzek járkálnak itt, bársonyszeműek,
gyanútlanul lépnek ki az ösvényekről,
s látnak virágokká elúszó tüzet,

amint szól, beszél az ősz, mond betonra lappanó levelet,
esőcseppet, el sem is csitult
tükrös záport,

s egyre csendesebb
a levélrajz, a víz,
és fényesebb az út.

ŐSZK

FÖLD VOLTAM MÉG

Fordul és lágyan kattan a kulcs.
Csípőid nehéz lakatja milyen engedelmes.
Zárj magadba engem. Akárhova húz
súlyos arcom vonzódik kezedhez.
Földbe nem így vágnak a vasak.
Bálványfej hull így vasvirág nagy szirmaiba.
Sok, sok idő kell, hogy meghallgassalak,
s mégis idő. Nincsen idő. Érted? Vadliba-
vonulásra parázsló tüzek
ősze ez itt. Csapongó madár-
hangnak mi kell? Kutya sír, és panaszkodó rémület
gyengít engem, amint hallom. Beszélj hát akár-
mit. A lassan kibomló tavaszt
és a húsnak ízes ízeit,
fát, hazát és mindig ugyanazt,

amire igent mondanak az érzékeink.

Hiszen az egymásba görcsösült
vágakozást feloldod fokozva.
Foaid közül ha mosoly gömbölyül,
én létemmé okozlak.
Kell-e az, hogy visszaadjalak,
hogy magamnak újra elkérhesselek?
Van-e rajta kívül más lakat,
ami őrködik az évszakok felett?

Tudod-e a madárnyelvet? Üres most a táj,
tél jön. Majd én leszek szigorú,
s majd az emlék tömbje áll
a bronzreves hidegben, hópor-hímporú
tiszt szagban, gyökerek fölött.
S feldobogok, szebben, mint a vas-
lépcsőházak, s emlékszem rá, mint a rög,
föld leszek. Föld. Nehéz és havas.

EREDENDŐ ÁLDÁS

Termő sorsok táncoltatnak. Mélyből felbukók.
Segít a kávé, a cigaretta.
Úgy loppán össze a lomb, mint a megszült burok.
Lélegzet-elállítóan ragyog az ecetfa.

Úgy figyelem a töprengés feldobogó neszeit,
mint egy magzatot, ki nyári bőrszint
olt ki a kórház-halványig, s rúg, formál, feszít,
mielőtt még ki is fejeződik.

Termő sorsokból fakadunk. Országos mezőn
seregek fölé nézünk. Itt nem valami hazányi hiány,
hanem csak a zaj élné föl nehéz arcomat,

Eredendő áldás, nem a bűn
az, aki a hümmögésekké foszló világ
ellen kényszerüli megvádolhatatlanságomat.

BÖLCSELET

A levegő, a föld, a tűz, a víz,
a négy elem helyett,
filozófus, mutasd meg
a lelkedet!

Empedoklész, azt mondd meg,
hogy mit, miért, hogyan, hová?
Nem követlek én különben
gondolatban sem tovább.

Tedd az ürességet földdé,
s mondd neki, hogy boldogan
érezze meg magát végre,
teste, lélegzése van.

S hideg fővel nevezd meg
a materiális okot,
minden mélyén megdöbbszent, hű
sóvárgás dobog.

Szenvedély, mely megszenvedi
a történetet,
 eget, földet, tüzet, vizet,
tudni, miképpen lehet.

Ez a legkedvesebb titkok birodalma.

Például — ember a festményen... hat ujjal!
Esküszöm, hogy Vénusz
hiányzó karja is megvan,
úgy lehet,
egy lapidáriumban.
Nem vágyik el?
Jól érzi magát,
az ásványi kőzetek között?

Ez itt a terem sarkában neander-ősvölgyi táj,
pattintott kőeszközök —

Mindig lehetett kezdeni valamit.

Legjobban szeretem én a föld mélyéből
épp hogy fényre dajkált márványtömböket,
amikor megtudják a mesterek pillantásait.

A HÁZ

Nem hiszem,
 hogy akkor van készen a ház,
amikor kielégültek a ládák,
 a vakolókanalak,
 a fűrészek, a kések.

S azt sem,
 hogy akkor van készen a ház,
amikor tele van zsúfolásig
 amivel akarjuk.

Úgy gondolom,
 hogy a ház
egyszer majd maga is megszólal
magyarul,
tisztán,
akár egy népdal.

2557

Ára: 8.—Ft

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár